

PORTADA

Quan l'art és un frau

Molts museus d'arreu del món, i també col·leccions privades, tenen penjades obres de suposats grans mestres de la pintura que són, en realitat, falses. Sempre ha passat, però actualment, amb els alts preus que ha arribat a tenir l'art i per mor d'internet, cada cop és més difícil controlar un negoci fabulós que ningú sap quin volum té però que, de segur, és enorme.

→ portants del món? Ningú ho sap. Moltes, segur. Fins fa poc, per òbvies raons, cap institució artística d'aquesta mena tenia el més mínim interès a reconèixer que alguna de les obres que mostrava orgullosament penjada de les seves parets no era el que deia ser sinó una falsificació. Costa reconèixer els enganys. Segons recordava *Der Spiegel*, en el cas dels quadres del Bosch falsos, quan els experts neerlandesos discutien amb els espanyols "amb prou feines aconseguiren mantenir el to cortès" perquè els tècnics de Madrid es negaven a acceptar la dolorosa realitat. A ningú li agrada reconèixer la falsedat d'una obra que passa per ser art sublim, valorada en molts de milions d'euros i que sobretot és un element de gran prestigi per a la pinacoteca.

No obstant les resistències, cada vegada està més clar que hi ha molta falsedat. L'edició digital de la *Revista de Arte* –*revistadearte.com*– assegura que tots els gran noms de la pintura "tenen les seves falsificacions, no importa que siguin vius o morts". Segons el portal web de Lavagne & Asociados, empresa especialitzada en la valoració i taxació d'obres d'art, "algunes fonts apunten que fins al 40% de les obres d'art d'antics i moderns mestres poden ser falsi-

EFE

1. L'última operació policial a València, el juny passat, ha desarticulat una xarxa que venia obres del pintor cubà Wilfredo Lam. 2. El Museo del Prado tenia sis olis del Bosch, tres dels quals resultaren ser falsos, cosa que no agradà

ficacions". Gràcies a internet, el mercat s'ha multiplicat. Un pèrit de prestigi internacional, William Cole, va afirmar en un informe sobre la qüestió, publi-

cat el 2007, que "internet mou milers de milions de dòlars en obres d'art falses". El portal eBay és el web a través del qual més art es ven. Assegurà, en ocasió

⊕ L'ESPOLI NAZI, EL MERCAT NEGRE I LES FALSIFICACIONS

Els nazis organitzaren una exposició el 1937 a Munic amb el títol *Entartete Kunst* o Art Degenerat –Picasso, Renoir, Degas, Kandinski, Chagall, Klee, Munch...– per mostrar el que a un bon nacional-socialista no li podia agradar. Tanmateix l'èxit de públic féu pensar als jerarques nazis que en lloc de cremar els fons artístics que re-

quisaven als jueus, tal com havien dit que farien, era millor posar moltes d'aquelles obres a la venda discretament en el mercat negre internacional, i obtenir gran quantitat de diners. L'experiment funcionà i quan esclatà la Segona Guerra Mundial, el 1939, es repetí l'operació, però industrialment. Es creà l'Einsatzstab Reichsleiters Rosenberg (ERR), o Força Especial Rosenberg –per Alfred Rosenberg, filòsof i ideòleg nazi, que dirigí l'entitat–, la qual va incloure acadèmics, historiadors, pèrits i qualsevol altre professional que fos necessari,

amb l'objectiu de localitzar i requisar tot l'art que es podia en els països ocupats. Una part va ser enviada a Alemanya, però una altra va ser venuda.

A les acaballes de la guerra els aliats formaren una divisió especialitzada a localitzar les obres requisades, l'anomenada Monuments Men, famosa gràcies a la pel·lícula protagonitzada el 2014 per George Clooney. Però així i tot milers i milers d'obres desaparegueren.

Per intentar fer revertir als legítims propietaris el que quedava pendent de l'espoli nazi, el

1998 s'aprovaren, entre 44 països, els Principis de Washington: el reconeixement de la necessitat de comprovar tots els fons artístics i localitzar els hereus dels propietaris legals d'aquelles peces que foren robades. El 2009, després de constatar que quasi cap país complia amb les previsions, una nova conferència internacional va reafirmar la voluntat.

Els experts consideren que moltes d'aquelles obres espoliades que han desaparegut poden haver *renascut* com a falsificacions en el mercat negre internacional.

